

Lieta C-134/23

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2023. gada 7. marts

Iesniedzējtiesa:

Symvoulio tis Epikrateias (Valsts padome, Grieķija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2023. gada 3. februāris

Prasītājas:

Somateio “Elliniko Symvoulio gia tous Prosfyges” (Asociācija
“Grieķijas padome bēgļu lietās”)

Astiki Mi Kerdoskopiki Etaireia “Ypostirixi Prosfygon sto Aigaiο”
(Bezpeļņas organizācija “Atbalsts bēgļiem Egejas jūrā”)

Atbildētāji:

Ypourgos Exoterikon (Ārlietu ministrs)

Ypourgos Metanastefsis kai Asylou (Imigrācijas un patvēruma lietu
ministrs)

Pamatlietas priekšmets

Prasība atcelt starpministriju dekrētu, ar kuru ir izveidots drošu trešo valstu saraksts, iekļaujot Turciju kā drošu trešo valsti starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējiem, kuru izcelsme ir Sīrijā, Afganistānā, Pakistānā, Bangladešā un Somālijā.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Pamatojoties uz LESD 267. pantu iesniegtais lūgums interpretēt Direktīvas 2013/32 38. pantu.

Prejudiciālie jautājumi

Vai Direktīvas 2013/32/ES 38. pants, to skatot kopā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 18. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka

1) tas nepieļauj valsts tiesisko (normatīvo) regulējumu, kurā ir noteikts, ka trešā valsts ir vispārēji droša noteiktām starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju kategorijām, ja, lai gan minētā valsts ir uzņēmusies juridisku pienākumu atļaut šādu kategoriju starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju atpakaļuzņemšanu savā teritorijā, faktiski ilgu laiku (šajā gadījumā vairāk nekā divdesmit mēnešus) tā nav atļāvusi šo starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju kategoriju atpakaļuzņemšanu, neizskatot iespēju nākotnē mainīt šo praksi?

vai tādējādi, ka

2) atpakaļuzņemšana trešajā valstī ir nevis kumulatīvs nosacījums tāda valsts (normatīva) akta pieņemšanai, ar kuru trešā valsts ir noteikta kā vispārēji droša noteiktām starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju kategorijām, bet kumulatīvs nosacījums tāda individuāla akta pieņemšanai, ar kuru konkrēts starptautiskās aizsardzības pieteikums ir noraidīts kā nepieņemams, pamatojoties uz “drošas trešās valsts” koncepciju?

vai tādējādi, ka

3) atpakaļuzņemšana “drošā trešajā valstī” ir jautājums, kas ir pārbaudāms vienīgi lēmuma izpildes laikā, ja lēmums par starptautiskās aizsardzības pieteikuma noraidīšanu ir pamatots ar “drošas trešās valsts” koncepciju?

Atbilstošās starptautisko tiesību normas

Ženēvas Konvencija par bēgļa statusu, kas 1951. gada 28. jūlijā parakstīta Ženēvā (*Recueil des traités des Nations unies*, 189. sēj., 150. lpp., Nr. 2545 (1954)), kas stājās spēkā 1954. gada 22. aprīlī un ir papildināta un grozīta ar 1967. gada 31. janvārī Ņujorkā noslēgto Protokolu par bēgļa statusu, kas savukārt stājies spēkā 1967. gada 4. oktobrī: 1. un 33. pants.

Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija, kas 1950. gada 4. novembrī parakstīta Romā: 3. pants.

Konvencija pret spīdzināšanu un citiem nežēlīgas, necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai sodīšanas veidiem, kas parakstīta Ņujorkā 1984. gada 10. decembrī un stājās spēkā 1987. gada 26. jūnijā: 3. pants.

Starptautiskais pakts par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām, ko 1966. gada 16. decembrī pieņēma Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālā asambleja un kas stājies spēkā 1976. gada 23. martā: 7. pants.

Atbilstošās Savienības tiesību normas un Tiesas judikatūra

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/95/ES (2011. gada 13. decembris) par standartiem, lai trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kvalificētu kā starptautiskās aizsardzības saņēmējus, par bēgļu vai personu, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību, vienotu statusu, un par piešķirtās aizsardzības saturu (OV 2011, L 337, 9. lpp.): it īpaši 4. un 21. pants.

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/32/ES (2013. gada 26. jūnijs) par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai (pārstrādāta redakcija) (OV 2013, L 180, 60. lpp., un labojums [neattiecas uz tekstu latviešu valodā] OV 2020, L 423, 68. lpp.): 18., 34., 44., 46.–48. un 50. apsvērums, 31. panta 2. punkts, 33., 35., 38. un 39. pants.

Eiropas Savienības Pamattiesību harta (turpmāk tekstā – “Harta”), 18. pants un 19. panta 2. punkts.

Tiesas spriedumi, 2020. gada 19. marts, *Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Tompa)* (C-564/18, EU:C:2020:218); 2019. gada 14. maijs, M un X (Bēgļa statusa atcelšana) (C-391/16, C-77/17 un C-78/17, EU:C:2019:403); 2018. gada 13. septembris, *Ahmed* (C-369/17, EU:C:2018:713); 2015. gada 26. februāris, *Shepherd* (C-472/13, EU:C:2015:117); 2013. gada 7. novembris, X u.c. (no C-199/12 līdz C-201/12, EU:C:2013:720), un 2011. gada 21. decembris, NS (C-411/10 un C-493/10, EU:C:2011:865).

Atbilstošās valsts tiesību normas

Likums Nr. 4375/2016 Par Patvēruma lietu dienesta, Apelāciju izskatīšanas iestādes un Uzņemšanas un identifikācijas dienesta organizāciju un darbību, par Uzņemšanas ģenerālsēkretariāta izveidi, Grieķijas tiesību aktu pielāgošanu Direktīvas [2013/32/ES] tiesību normām, noteikumiem par starptautiskās aizsardzības saņēmēju nodarbinātību un citiem noteikumiem (*ΦΕΚ Α' 51/3.4.2016 un grozījumi Α' 57/6.4.2016*).

Likums Nr. 4636/2019 Par starptautisko aizsardzību un citiem noteikumiem (*ΦΕΚ Α' 169/1.11.2019*), ar grozījumiem, kas izdarīti ar Likumu Nr. 4686/2020 Par imigrācijas regulējuma pilnveidošanu un grozījumiem Likumos Nr. 4636/2019 (A' 169), Nr. 4375/2016 (A' 51), Nr. 4251/2014 (A' 80), kā arī citiem

noteikumiem (*ΦΕΚ* A' 96/12.5.2020) (16. un 61. pants): 2.–38. pants, 83.–86. pants un 92. panta 1. punkts.

Īss pamatlietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 2021. gada 3. jūnijā, pamatojoties it īpaši uz Likuma Nr. 4636/2019 86. panta 2. un 3. punktu un ievērojot Patvēruma lietu dienesta direktora 2021. gada 14. maija ieteikumu, tika pieņemts Ārlietu ministra vietnieka un Imigrācijas un patvēruma lietu ministra starpministriju dekrēts Nr. 42799 “Par drošu trešo valstu noteikšanu un valsts saraksta izveidi saskaņā ar Likuma Nr. 4636/2019 (A' 169) 86. panta noteikumiem” (*ΦΕΚ* B' 2425/7.6.2021), ar kuru tika nolemts “izveidot valsts sarakstu ar drošām trešām valstīm, tostarp Turciju kā drošu trešo valsti saskaņā ar Likuma Nr. 4636/2019 86. panta noteikumiem” starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējiem, kuru izcelsme ir Sīrijā, Afganistānā, Pakistānā, Bangladešā un Somālijā.
- 2 2021. gada 7. oktobrī prasītājas, proti, *Somateio “Iliniko Symvoulio gia tous Prosfuges”* (Asociācija “Grieķijas padome bēgļu lietās”) un *Astiki Mi Kerdoskopiki Etaireia “Ypostirixi Prosfygon sto Aigaiο”* (Bezpeļņas organizācija “Atbalsts bēgļiem Egejas jūrā”) cēla prasību atcelt minēto starpministriju dekrētu.
- 3 Pēc Patvēruma lietu dienesta direktora jauna ieteikuma, kas ir datēts ar 2021. gada 7. decembri, un veicot datu, uz kuriem ir balstīts strīdīgais starpministriju dekrēts, pārskatīšanu un atjaunināšanu, 2021. gada 15. decembrī, pamatojoties uz tām pašām Likuma Nr. 4636/2019 tiesību normām, tika pieņemts to pašu ministru starpministriju dekrēts Nr. 458568 “Par grozījumiem Ārlietu ministra un Imigrācijas un patvēruma lietu ministra starpministriju dekrētā Nr. 42799/3.6.2021 “Par drošu trešo valstu noteikšanu un valsts saraksta izveidi saskaņā ar Likuma Nr. 4636/2019 (A' 169) 86. panta noteikumiem”” (*ΦΕΚ* B' 5949/16.12.2021), ar kuru cita starpā Turcija atkal tika klasificēta kā droša trešā valsts iepriekš minētajām starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju kategorijām, proti, pieteikuma iesniedzējiem, kuru izcelsme ir Sīrijā, Afganistānā, Pakistānā, Bangladešā un Somālijā.
- 4 Pēc minētā dekrēta pieņemšanas 2022. gada 3. martā prasītājas iesniedza “memorandu ar lūgumu turpināt tiesvedību”, lūdzot, pirmkārt, atcelt 2021. gada 15. decembra starpministriju dekrētu Nr. 458568 daļā, kurā Turcija atkal ir klasificēta kā droša trešā valsts iepriekš minētajiem starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējiem, un, otrkārt, turpināt tiesvedību par sākotnēji apstrīdēto starpministriju dekrētu un atcelt minēto aktu.
- 5 Iesniedzējtiesa, proti, *Symvoulio tis Epikrateias* (Valsts padome, Grieķija), izskatot šo lietu plenārsēdē, atzina par pieņemamu tikai prasību atcelt 2021. gada 15. decembra starpministriju dekrētu (turpmāk tekstā – “apstrīdētais dekrēts”).

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 6 Savā prasībā atcelt aktu prasītājas apgalvo, ka strīdīgā Turcijas noteikšana par drošu trešo valsti piecām minētajām starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju kategorijām ir pretrunā Likuma Nr. 4636/2019 86. pantam (it īpaši tā 5. punktam) un Direktīvas 2013/32 38. pantam (it īpaši tā 4. punktam) – tos skatot kopā ar šīs direktīvas 44. apsvērumu – jo, pirmkārt, iespēja šos ārzemniekus uzņemt atpakaļ šajā trešajā valstī netiek nodrošināta “ar starptautiskiem nolīgumiem” un, otrkārt, kā izriet no sniegtajiem pierādījumiem, ņemot vērā Turcijas īstenoto praksi šajā sakarā nav pamatotu izredžu, ka šie starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēji tiks uzņemti atpakaļ šajā valstī. Šajā ziņā prasītājas atsaucas uz pēdējo Patvēruma lietu dienesta ieteikumu, proti, 2021. gada 7. decembra ieteikumu, pēc kura tika pieņemts apstrīdētais dekrēts un kurā ir minēts, ka “no 2020. gada marta līdz šodienai repatriācijas no Grieķijas uz Turciju ir iesaldētas”.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 7 Vispirms iesniedzējtiesa norāda, ka Direktīvas 2013/32 35. pantā (to skatot kopā ar Likuma Nr. 4636/2019 85. pantu) ir paredzēts, ka valsti var uzskatīt par pirmo patvēruma valsti konkrētam starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējam, ja cita starpā ir izpildīts nosacījums, ka viņš tiks atpakaļuzņemts minētajā valstī, savukārt šīs direktīvas 38. panta, kas attiecas uz drošas trešās valsts koncepciju, 4. punktā (to skatot kopā ar Likuma Nr. 4636/2019 86. panta 4. punktu) ir paredzēts, ka “ja trešā valsts neļauj pieteikuma iesniedzējam ieceļot tās teritorijā, dalībvalstis nodrošina, ka piekļuve procedūrai tiek sniegta saskaņā ar pamatprincipiem un garantijām, kas izklāstītas [Direktīvas 2013/32] II nodaļā”, proti, šādā gadījumā ir paredzēta starptautiskās aizsardzības pieteikuma, kas iepriekš atzīts par nepieņemamu saskaņā ar tiesību normām par drošu trešo valsti, izskatīšanas turpināšana.
- 8 No šīm tiesību normām iesniedzējtiesa secina, ka, pretēji direktīvas 35. pantam, kas pakārto pirmās patvēruma valsts koncepcijas piemērošanu iespējai uzņemt atpakaļ minētajā valstī ārzemnieku, kurš pieprasa starptautisko aizsardzību, 38. panta 4. punkta formulējumā drošas trešās valsts koncepcijas piemērošanai nav paredzēts nosacījums par iespēju uzņemt vai uzņemt atpakaļ ārzemnieku trešajā valstī.
- 9 Iesniedzējtiesa atgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru, interpretējot Savienības tiesību normu, ir jāņem vērā ne vien tās teksts, bet arī tās konteksts un tiesiskā regulējuma, kurā šī norma ir ietverta, mērķi (skat. it īpaši 2019. gada 26. februāra spriedumu *Rimšēvičs un ECB/Latvija*, C-202/18 un C-238/18, EU:C:2019:139, 45. punkts).
- 10 Iesniedzējtiesa, atsaucoties uz 2019. gada 29. jūlija spriedumu *Torubarov* (C-556/17, EU:C:2019:626, 53. punkts), uzskata, ka Direktīvas 2013/32 tiesību normas, kuras attiecas uz nepieņemamiem starptautiskās aizsardzības

pieteikumiem, ir jāinterpretē, ņemot vērā arī Hartas 18. pantu, lai tādējādi ievērotu šīs direktīvas mērķi nodrošināt, lai starptautiskās aizsardzības pieteikumi tiktu izskatīti pēc iespējas ātrāk. Šis mērķis ir minēts direktīvas 18. apsvērumā, saskaņā ar kuru “tas ir gan dalībvalstu, gan starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju interesēs, lai lēmumi par starptautiskās aizsardzības pieteikumiem tiktu pieņemti cik drīz vien iespējams, neskarot pieteikumu atbilstīgu un pilnīgu izskatīšanu”, un ir atspoguļots vairākās tās tiesību normās, kurās ir paredzēts, ka kompetento valsts iestāžu darbībām starptautiskās aizsardzības pieteikumu izskatīšanas procedūrā ir jābūt veiktām “cik ātri vien iespējams” (skat. arī Direktīvas 2013/32 31. panta 2. punktu).

- 11 It īpaši šajā ziņā saskaņā ar iesniedzējtiesas vairākuma viedokli Direktīvas 2013/32 38. pants (un tādējādi Likuma Nr. 4636/2019 86. pants) ir jāinterpretē tādējādi, ka nav iespējams atzīt trešo valsti par drošu, ja nav konstatējams, ka starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju būs iespējams uzņemt vai uzņemt atpakaļ šajā trešajā valstī, jo pretējā gadījumā vienkārši pagarinātos starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanas laiks un pieteikuma iesniedzēja neziņa par viņa uzturēšanās statusu valstī, kurā viņš iesniedzis pieteikumu, tomēr neizslēdzot risku, ka viņš tiks repatriēts uz valsti, kurā viņam draud vajāšana, kā arī iespēju traucēt starptautiskās attiecības starp valstīm. Iesniedzējtiesa piebilst, ka uzskats, saskaņā ar kuru ārzemnieka, kurš pieprasa aizsardzību, uzņemšanas vai atpakaļuzņemšanas iespēja trešajā valstī ir nosacījums, lai klasificētu trešo valsti kā drošu, ir atspoguļots Eiropas Padomes nesaistošajās tiesībās, ir atbalstīts starptautisko tiesību teorijas daļā, un to ir pieņēmušas citu Savienības dalībvalstu tiesas.
- 12 Turklāt, joprojām saskaņā ar iesniedzējtiesas vairākuma viedokli, ārzemnieka uzņemšanas vai atpakaļuzņemšanas iespējas drošā trešajā valstī nosacījuma izpildes konstatējums paredz pārbaudīt gan šajā valstī esošo juridisko situāciju – proti, vai trešā valsts ir uzņēmusies juridisku pienākumu šajā ziņā – gan to, vai trešā valsts faktiski pilda savus šajā saistībā uzņemtos pienākumus. No tā izriet, ka, ja dalībvalsts, izmantojot attiecīgu Direktīvas 2013/32 38. panta 2. punktā paredzētu rīcības brīvību, izveido valsts sarakstu ar vispārēji drošām trešajām valstīm, tā nevarēs, nolūkā ātrāk izskatīt iepriekš minētos starptautiskās aizsardzības pieteikumus, normatīvā veidā atzīt trešo valsti par drošu, ja tā vispirms nebūs konstatējusi, ka iepriekš minētais nosacījums – proti, uzņemšanas vai atpakaļuzņemšanas iespēja šajā valstī – ir izpildīts attiecībā uz abiem iepriekš minētajiem elementiem (“juridisku” un “praktisku”).
- 13 Tomēr saskaņā ar divu iesniedzējtiesas locekļu atsevišķo viedokli, pieņemot normatīvo aktu, ar kuru trešā valsts tiek noteikta kā droša noteiktām patvēruma meklētāju kategorijām (saskaņā ar Direktīvas 2013/32 38. panta 2. punktu un Likuma Nr. 4636/2019 86. panta 2. un 3. punktu), ir jāveic vienīgi vispārējs vērtējums par to, vai konkrēta valsts atbilst Direktīvas 2013/32 38. panta 1. punktā aprakstītajiem kritērijiem (Likuma Nr. 4636/2019 86. panta 1. punkts). Turpretī jautājums par to, vai trešā valsts atļauj vai neatļauj pieteikuma iesniedzējam ieceļot savā teritorijā, attiecas nevis uz šīs valsts vispārēju drošību, bet gan uz tās

pieejamību (konkrētā gadījumā), un tātad ir saistīts vienīgi ar faktu, ka pieteikums ir jānoraida kā nepieņemams (saskaņā ar direktīvas 33. panta 2. punkta c) apakšpunktu) vai jāizskata pēc būtības (saskaņā ar direktīvas 38. panta 4. punktu) (skat. spriedumu, 2020. gada 14. maijs, FMS u.c., C-924/19 PPU un C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, 153. punktus), proti, faktu, kas principā ir pārbaudāms vienīgi lēmuma izpildes brīdī (skat. ģenerāladvokāta P. Pikamēes [P. Pikamäe] secinājumus apvienotajās lietās FMS u.c., C-924/19 PPU un C-925/19 PPU, EU:C:2020:294, it īpaši 111., 114. un 127. punkts). Ja, kā šajā gadījumā, ir konstatējams, ka trešā valsts, kas ar normatīvu aktu ir noteikta kā droša noteiktām patvēruma meklētāju kategorijām, uz noteiktu laiku neuzņem patvēruma meklētājus, šis normatīvais akts nav spēkā neesošs (tas būtu spēkā neesošs, ja netiktu izpildīti Direktīvas 2013/32 38. panta 1. punktā minētie nosacījumi). Tomēr, lai nodrošinātu Direktīvas 2013/32 (kuras mērķis ir nodrošināt efektīvu, vieglu un ātru piekļuvi starptautiskās aizsardzības atzīšanas procedūrai) tiesību normu, interpretējot tās atbilstoši Hartas 18. un 47. pantam, efektivitāti praksē, jāatzīst, ka, ja patvēruma pieteikuma iesniegšanas brīdī jau ir zināms, ka trešā valsts neļaus pieteikuma iesniedzējam iecelt savā teritorijā, patvēruma pieteikumu nevar noraidīt kā nepieņemamu, pamatojoties uz drošas trešās valsts koncepciju, bet tas būs jāizskata pēc būtības saskaņā ar Direktīvas 2013/32 38. panta 4. punktu (Likuma Nr. 4636/2019 86. panta 5. punkts).

- 14 Turklāt saskaņā ar divu citu iesniedzējtiesas locekļu viedokli, tā kā jautājums par ārzemnieka uzņemšanas vai atpakaļuzņemšanas iespēju drošā trešajā valstī tiek izskatīts brīdī, kad tiek izpildīts kompetentās valsts iestādes lēmums, ar kuru starptautiskās aizsardzības pieteikums ir noraidīts kā nepieņemams šī drošas trešās valsts iemesla dēļ, tas nav uzskatāms nedz par normatīva akta, ar kuru trešā valsts ir atzīta par vispārēji drošu, nedz individuāla akta, ar kuru šis pieteikums ir noraidīts, leģitimitātes elementu.
- 15 Iesniedzējtiesa piebilst, ka ar Likuma Nr. 2926/2001 (*ΦΕΚ Α' 139/27.6.2001*) 1. pantu ir ratificēts 2000. gada 20. janvāra Nolīgums starp Grieķijas Republiku un Turcijas Republiku par sadarbību starp Grieķijas Republikas Sabiedriskās kārtības ministriju un Turcijas Republikas Iekšlietu ministriju cīņā pret noziedzību, it īpaši terorismu, organizēto noziedzību, nelegālo narkotiku tirdzniecību un nelegālo imigrāciju, kā 8. pantā ir paredzēts: "Puses sadarbojas cīņā pret nelegālo imigrāciju. Kamēr nav noslēgts atpakaļuzņemšanas nolīgums, Puses ļaus atkārtoti iecelt personām, proti, saviem valstspiederīgajiem un trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri ir nelikumīgi šķērsojuši vai gatavojas šķērsot vienas Puses robežu no otras Puses teritorijas. Šajā nolūkā Puses, izmantojot atbilstošu tekstu, pēc iespējas ātrāk kopīgi definēs principus un procedūras, kas vajadzīgas attiecīgo personu atpakaļuzņemšanai". Minētā 8. panta izpildei tika izstrādāts 2001. gada 8. novembra Īstenošanas protokols, kas ir ratificēts ar Likuma Nr. 3030/2002 (*ΦΕΚ Α' 163/15.7.2002*) pirmo pantu.
- 16 Turklāt 2013. gada 16. decembrī tika noslēgts nolīgums starp Eiropas Savienību un Turcijas Republiku par tādu personu atpakaļuzņemšanu, kuras uzturas

neatļauti, kas Savienības vārdā ir ratificēts ar Eiropas Savienības Padomes 2014. gada 14. aprīļa lēmumu (OV 2014, L 134, 3. lpp.). Šī nolīguma 4. pantā “Trešo valstu pilsoņu un bezvalstnieku atpakaļuzņemšana” ir noteikts: “1. Pēc dalībvalsts pieprasījuma Turcija bez papildu formalitātēm no minētās dalībvalsts puses, izņemot tām, kas paredzētas šajā nolīgumā, uzņem atpakaļ visus trešo valstu pilsoņus un bezvalstniekus, kuri neatbilst vai vairs neatbilst spēkā esošajiem ieeļošanas, atrašanās vai uzturēšanās nosacījumiem attiecībā uz pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts teritoriju, ja saskaņā ar 10. pantu [kas attiecas uz pierādījumiem attiecībā uz trešo valstu pilsoņiem un bezvalstniekiem] ir pierādīts, ka: [...] c) attiecīgā persona nelegāli un tieši ieeļojusi dalībvalsts teritorijā pēc tam, kad tā uzturējusies Turcijas teritorijā vai to šķērsojusi tranzītā [...]”.

- 17 Turklāt 2015. gada 15. oktobrī Turcija un Eiropas Savienība vienojās par kopīgu rīcības plānu, kura mērķis ir stiprināt to sadarbību pagaidu starptautiskajā aizsardzībā esošo Sīrijas valstspiederīgo atbalsta un migrācijas pārvaldības jomā, lai risinātu Sīrijas situācijas radīto krīzi. 2015. gada 29. novembrī Savienības dalībvalstu vai to valdību vadītāji tikās ar saviem kolēģiem no Turcijas. Šis tikšanās beigās viņi nolēma īstenot kopīgo rīcības plānu un it īpaši pastiprināt savstarpējo aktīvo sadarbību attiecībā uz migrantiem, kuri neizmanto starptautisko aizsardzību, novēršot viņu došanos uz Turciju un Savienību, nodrošinot divpusējo atpakaļuzņemšanas nolīgumu noteikumu piemērošanu un tādu migrantu ātru atpakaļnogādāšanu izcelsmes valstīs, kuri neizmanto starptautisko aizsardzību. Pēc tam 2016. gada 18. martā Paziņojuma presei Nr. 144/16 formā Eiropas Savienības Padomes interneta vietnē tika publicēts paziņojums, kura mērķis bija darīt zināmus rezultātus saistībā ar “trešo sanākumi kopš 2015. gada novembra, kas veltīta Turcijas un ES attiecību padziļināšanai un migrācijas krīzes risināšanai” starp Eiropadomes locekļiem un viņu kolēģiem no Turcijas.
- 18 Iesniedzējtiesas skatījumā, no iepriekš minētajiem starptautiskiem tekstiem izriet, ka normatīvu regulējumu pieņēmušais likumdevējs ir pamatoti uzskatījis, ka Turcija ir uzņēmusies juridisku pienākumu noteiktos apstākļos atļaut ārzemnieku, kuri pieprasa starptautisku aizsardzību, atpakaļuzņemšanu no Grieķijas. Tāpēc nosacījums, kas izriet no Direktīvas 2013/32 38. panta 4. punkta (un tādējādi no Likuma Nr. 4636/2019 86. panta 5. punkta), ir izpildīts attiecībā uz tā pirmo (“juridisko”) elementu.
- 19 Tomēr attiecībā uz otro elementu, kas attiecas uz Turcijas juridisko saistību šajā jomā faktisku izpildi, šis nosacījums nav izpildīts, jo nav konstatējams, ka notiek starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju, kuru starptautiskās aizsardzības pieteikumi ir noraidīti kā nepieņemami pamatojoties uz “drošas trešās valsts” iemeslu, atpakaļuzņemšana Turcijā, bet, tieši pretēji, kā ir tieši minēts Patvēruma lietu dienesta “Procedūru un apmācības” departamenta 2021. gada 3. decembra apkārtrakstā, kas ir pievienots šī dienesta direktora 2021. gada 7. decembra ieteikumam, pēc kura tika pieņemts apstrīdētais dekrēts, “no 2020. gada marta līdz šodienai [proti, uz vairāk nekā 20 mēnešiem] repatriācijas no Grieķijas uz Turciju ir iesaldētas”, neatkarīgi no juridiska pamata (iepriekš

minētie starptautiskie līgumi vai Eiropas Savienības un Turcijas kopīga deklarācija), ar kuru ir pamatota repatriācija.

- 20 Turklāt iesniedzējtiesa uzskata, ka nevar piekrist atbildētāju apgalvojumam, saskaņā ar kuru apstrīdētajā dekrētā šajā aspektā nav pieļauta kļūda, jo īpaši tāpēc, ka apstrīdētai [2016. gada 18. marta kopīgas deklarācijas] nepiemērošanai ir pagaidu raksturs un to “lielākā vai mazākā mērā attaisno [apstākļi]”, tādā nozīmē, ka “Covid pandēmijas (globāls un nenoliedzams fakts) dēļ pēdējā laikā Turcija uz laiku neatļauj atpakaļuzņemšanu”, jo tā pamatojumam lietas materiālos nav iekļauti pierādījumi. Turklāt nav konstatējams, ka kompetentā iestāde būtu izskatījusi iespēju, ka Turcijas nostāja šajā jautājumā tuvākajā nākotnē varētu mainīties.
- 21 Šī iemesla dēļ tādējādi vairākuma viedoklis par Direktīvas 2013/32 38. panta un Likuma Nr. 4636/2019 86. panta interpretāciju ir, ka prasības pieteikums būtu jāapmierina un apstrīdētais dekrēts būtu jāatceļ daļā, kurā Turcija ir klasificēta kā droša trešā valsts starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējiem, kuru izcelsme ir Sīrijā, Afganistānā, Pakistānā, Bangladešā un Somālijā. Turpretī saskaņā ar mazākuma viedokli konstatējums, ka starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju atpakaļuzņemšana faktiski ir atļauta, nav uzskatāms par normatīva akta, ar kuru trešā valsts ir atzīta par vispārēji drošu, spēkā esamības elementu, tas savukārt ir būtisks turpmākajos administratīvā procesa posmos.
- 22 Iesniedzējtiesa precizē, ka Tiesā jau ir iesniegts prejudiciālais jautājums tostarp par Direktīvas 2013/32 38. panta interpretāciju. It īpaši, apvienotajās lietās FMS u.c., C-924/19 PPU un C-925/19 PPU (EU:C:2020:367), Ungārijas tiesa – tiesvedībā par valsts administratīvas iestādes individuālo aktu apstrīdēšanu – uzdeva prejudiciālu jautājumu, ar kuru lūdza Tiesai precizēt, vai no Direktīvas 2013/32 33. panta 1. punkta un 2. punkta b) un c) apakšpunkta, kā arī 35. un 38. panta, tos skatot kopā ar Hartas 18. pantu, izriet, ka trešās valsts īstenota uzņemšana atpakaļ ir viens no kumulatīviem nosacījumiem, lai piemērotu attiecīgos nepieņemamības pamatus, proti, lai pieņemtu lēmumu, kas balstās uz šo pamatu, vai arī pietiek tikai ar šī nosacījuma izpildes pārbaudi šāda lēmuma izpildes brīdī. Tomēr Tiesa uzskatīja, ka šis jautājums bija nepieņemams, jo valsts tiesa nebija paskaidrojusi iemeslu, kāpēc tā uzskatīja, ka nevar lemt par tajā izskatāmajiem strīdiem bez atbildes uz šo jautājumu (spriedums, 2020. gada 14. maijs, FMS u.c., C-924/19 PPU un C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, 172.–174. punkts). Tomēr iesniedzējtiesa norāda, ka šajā ziņā ģenerālvokāts P. Pikamēe savos secinājumos atzina, ka: “lai gan pierādītas atpakaļuzņemšanas pastāvēšana ir viens no kumulatīvajiem nosacījumiem, lai pieņemtu lēmumu, kurš pamatots ar “pirmās patvēruma valsts” koncepciju, kas ir minēta Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta b) apakšpunktā, “drošas trešās valsts” īstenota uzņemšana vai atpakaļuzņemšana ir jāpārbauda tikai brīdī, kad tiek izpildīts lēmums, kurš balstīts uz tāda paša nosaukuma pamatu, kas minēts tās pašas direktīvas 33. panta 2. punkta c) apakšpunktā” (ģenerālvokāta P. Pikamēes secinājumi apvienotajās lietās FMS u.c., C-924/19 PPU un C-925/19 PPU, EU:C:2020:294, 127. punkts).

- 23 Ņemot vērā iepriekš minēto, iesniedzējtiesa secina, ka pastāv pamatotas šaubas par direktīvas 38. panta nozīmi, un tāpēc nolemj atlikt galīgā nolēmuma pieņemšanu par prasību atcelt aktu, daļā, kurā tiek apstrīdēta ar apstrīdēto dekrētu veiktā Turcijas atzīšana par drošu trešo valsti noteiktām ārzemnieku kategorijām, un uzdot Tiesai atbilstošus prejudiciālus jautājumus.
- 24 Visbeidzot, iesniedzējtiesa lūdz izskatīt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu paātrinātā tiesvedībā saskaņā ar Tiesas Reglamenta 105. pantu, ņemot vērā, ka jautājumi par Savienības tiesību interpretāciju, kas ir lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets, it īpaši, ņemot vērā apstrīdētā dekrēta normatīvo raksturu, attiecas uz ļoti daudziem steidzamiem gadījumiem, kuriem ir piemērojamas Savienības tiesību normas par brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, un it īpaši robežkontroles, imigrācijas un patvēruma politiku (Līguma par Eiropas Savienības darbību Trešās daļas V sadaļas II nodaļa).